Region Stockholm

3

Inriktning vårdhygieniskt arbete i Region Stockholm

VKN 2019-0198

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Kansli Stockholm
Rebecka Lundholm Krig

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-11-06

VKN 2019-0198

Vårdens
kunskapsstyrningsnämnd

Inriktning vårdhygieniskt arbete i Region Stockholm

Ärendebeskrivning

Vårdrelaterade infektioner (VRI) är ett av de större patientsäkerhetsproblemen i hälso- och sjukvården och orsakar både stort lidande för de drabbade samtidigt som de utgör en betydande kostnad för samhället. För att kunna bedriva en hälso- och sjukvård som är av god kvalitet är arbetet att förebygga VRI och att motverka smittspridning ett viktigt område. Regionens och vårdgivarnas åtagande beskrivs i *Handlingsprogram för att minska vårdrelaterade infektioner*. Det regionala handlingsprogrammet från 2012 har reviderats i flera omgångar och inkluderar nu också smittspridning och anger Infektionsverktyget som främsta mätverktyg i *Handlingsprogram för att minska vårdrelaterade infektioner och smittspridning i hälso- och sjukvården*.
Handlingsprogrammet har fått en förlängd giltighetstid till och med 2023 och målen har reviderats för att sträva mot regionenens nollvision för VRI. Programmet innehåller sju punkter där åtgärder på regional-, vårdgivar- och enhetsnivå finns beskrivna.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd beslutar följande:

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd fastställer den inriktning och ansvarsförhållanden som beskrivs i detta tjänsteutlåtande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
I hälso- och sjukvårdens målparagraf skrivs att hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på god vård. Detta innebär att den ska vara av god kvalitet med en god hygienisk standard och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen.

Hälso- och sjukvårdslag 2017:30, 5 kap 2§ Vårdgivaren skall i enlighet med SOSFS 2011:9 *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete* ska ansvara för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.

Överväganden

Övergripande målsättning

Regionfullmäktige har ett mål för 2019 avseende vårdrelaterade infektioner som ska minska.
Målet är att nå en prevalens under 7,1 % fram till 2023.

Strategi för god vårdhygienisk standard som ger färre vårdrelaterade infektioner

Genom att bedriva vård med god vårdhygienisk standard minskar förekomster av vårdrelaterade infektioner.
Varje vårdgivare är ansvarig för vårdens kvalitet. Den vårdhygieniska enheten bidrar till målet genom råd och utbildning. Beställaren bidrar till målet genom tydliga avtal och relevant avtalsuppföljning.

Vårdgivarens ansvar för vårdhygien

Vårdgivaren ansvarar för att följa ingångna avtal med Region Stockholm vilket bland annat innebär att i ledningssystem integrera ett förebyggande arbete för att sänka förekomsten av VRI. Vårdgivaren ska bygga upp en infrastruktur för arbetet och se till att kunskapsunderlag, handlingsprogram och riktlinjer som stärker arbetet implementeras. För att kunna genomföra detta behöver medarbetare hos alla vårdgivare ha en god grundkompetens i vårdhygien. Det är också viktigt att chefer har en god förståelse för hur man arbetar för att minska vårdrelaterade infektioner. Det är vårdgivarens ansvar att säkerställa att god hygienisk standard efterlevs i verksamheten.

Som stöd behöver vårdgivaren en expertfunktion i form av en vårdhygienisk enhet som detaljeras nedan. Det är vårdgivarens ansvar att säkerställa att man har stöd från en sådan expertfunktion.

Beställarens ansvar

Det är viktigt att beställaren ställer evidensbaserade krav som säkerställer god vårdhygienisk standard för att minimera antalet vårdrelaterade infektioner. För att behålla trovärdighet behöver också den vårdhygieniska standarden regelbundet följas i avtalsuppföljning. I dessa aktiviteter bör beställaren engagera en vårdhygienisk enhet som expertstöd.

Den vårdhygiensiska enhetens ansvar för vårdhygien

Varje verksamhet behöver ha kompetens för att bedriva en vård av god vårdhygienisk standard. Dock finns det behov av ett stöd i vårdhygieniska frågor som kräver en djupare kunskap och som inte behövs eller ens är lämpligt att ha inom varje verksamhet.

Den vårdhygieniska enheten består av personer med särskild utbildning och kunskap inom det vårdhygieniska området. Vårdhygienisk expertis är en sammansatt expertgrupp där relevanta kunskapskapsområden finns representerade. Den expertkunskap som finns inom gruppen ska bidra med kunskap gällande rådgivning i samband med upphandlingar, i planeringen av ny- eller ombyggnad eller ändrad verksamhet i vårdlokaler, för utarbetande av lokala hygienrutiner och undervisning inom området. Enheten ska också kunna vara behjälplig med råd vid utbrott av vårdrelaterade infektioner. För att upprätthålla kunskap och hålla sig ajour med nya rön krävs att en kontinuerlig kompetensutveckling ges för att sedermera kunna vidmakthålla expertkunskap.

Vårdhygiens uppdrag gentemot vårdgivare är att arbeta med kvalitetssäkring, vara rådgivande och medverka i kunskapshöjande insatser. Här kan de vårdgivare som slutit avtal med Vårdhygien få stöd i arbetet med att fylla åtagandet i *Handlingsprogram för att minska vårdrelaterade infektioner och smittspridning i hälso- och sjukvården*.

Vårdhygien medverkar också i framtagandet av handlingsprogram, rutiner och riktlinjer för att främja god säker vård och vård på lika villkor, utifrån ett vårdhygieniskt perspektiv, på uppdrag av hälso- och sjukvårds-förvaltningen för alla vårdgivare i regionen.

Vidare fungerar Vårdhygien Stockholm i en kontrollerande/beskrivande och uppföljande roll till stöd för avtalsenheterna på förvaltningen. Det bör utredas hur avrop och finansiering av dessa tjänster ska ske. Omfattningen bör fastslås.

Vårdhygien Stockholm är i dagsläget den enda vårdhygieniska enheten inom Region Stockholm. Enheten är placerad på hälso- och sjukvårds-förvaltningen och bedriver verksamhet i enlighet med ovanstående ansvarsbeskrivning. Vårdhygien Stockholm möjliggör med sin organisationsform att vårdgivare som själva inte har möjlighet att etablera en vårdhygienisk expertfunktion, ges möjlighet att få vårdhygieniskt expertstöd.

Vårdhygien Stockholm är till huvuddelen avtalsfinansierad och arbetar på avropande vårdgivares uppdrag för att stötta dem i behovet av vårdhygienisk expertis. Finansieringsformen fungerar bra på ett sådant sätt att det tydliggör vårdgivarens ansvar för vårdhygien. Det är oklart i vilken omfattning och under vilka former Vårdhygien Stockholm ska stötta verksamheter som inte tecknat avtal med enheten men som kan få stora behov till exempel vid ett utbrott. Det bör utredas och tydliggöras.

Ekonomiska konsekvenser
Sker inom ramen för ordinarie budget.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Ökad följsamhet till *Handlingsprogram för att minska vårdrelaterade infektioner och smittspridning i hälso- och sjukvården*, ger positiva effekter för patientsäkerheten i form av minskad frekvens av vårdrelaterade infektioner och smittspridning.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
God följsamhet till handlingsprogrammet förväntas ge positiva effekter för en jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget ger oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Ett formaliserat uppdrag för Vårdhygien Stockholm borde ge synergieffekter i form av ett strukturerat samarbete inom förvaltningen. Detta i sin tur torde leda till ett effektivt utnyttjande av förvaltningens resurser.

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Godkänd av Magnus Thyberg, 2019-11-06